

PRVI SUSRET MUZEJSKIH GALERIJSKIH RADNIKA MEĐUREPUBLIČKE ZAJEDNICE KULTURE »SAVA«

Bora Čekerinac
Muzej Srema
Sremska Mitrovica

edurepublička zajednica kulture »Sava« osnovana sa ciljem razvijanja svestrane i ravnopravne kulturne saradnje sa područja šire Posavine: Slavonije, Semberije, Srema, Mačve i donjeg Podrinja, svoju aktivnost realizuje i u radu

Centra za muzejsko-galerijsku delatnost čije se sedište nalazi u Sremskoj Mitrovici.

Osnovni oblik rada muzejsko-galerijskog centra ostvaruje se susretima stručnih radnika sa područja Zajednice. Susreti se organizuju svake godine u drugom gradu, a povodom obeležavanja Međunarodnog dana muzeja.

Na osnovu odluka predstavnika muzeja i galerija, donetih na sastanku u Sremskoj Mitrovici, 21. decembra 1989., Prvi susret muzejsko-galerijskih radnika sa područja Zajednice održan je 18. maja 1990. Organizatori i domaćini susreta bili su Muzej Srema i Galerija »Lazar Vozarević« iz Sremske Mitrovice.

Na Prvi susret muzejsko-galerijskih radnika pozvani su sledeći muzeji i galerije: Gradski muzej Vukovar, Narodni muzej Šabac, Muzej Jadra – Loznica, Galerija »Sava Šumanović« – Šid, Muzej Sremskog fronta – Šid, Muzej Semberije – Bijeljina, Galerija »Milenko Atanacković« – Bijeljina, Umjetnička galerija »Rizah Štetić« – Brčko, Gradski muzej – Ilok i Muzej Županja.

Pored domaćina, Muzeja Srema i Galerije »Lazar Vozarević«, susretu su prisustvovali stručni radnici Gradskog muzeja – Vukovar, Narodnog muzeja iz Šapca, Muzeja Jadra iz Loznice i Gradskog muzeja iz Iloka. Ukupno su na Prvom susretu muzejsko-galerijskih radnika učestvovala 32 radnika muzeja i galerija sa područja Zajednice.

Susret je otvorio Ivan Sloboda, direktor Muzeja Srema iz Sremske Mitrovice. Program i način njegove realizacije prisutnim stručnim radnicima saopštio je predsednik Muzejsko-galerijskog centra, viši kustos Muzeja Srema Bora Čekerinac.

Prvi deo susreta realizovan je u Svečanoj sali Muzeja Srema na kojem je arheolog Muzeja Srema dr. Petar Milošević održao predavanje i inicirao razgovor na temu »Isprva beše reka«. Predavanje je bilo primereno sastavu učesnika susreta, a odnosilo se na mesto, ulogu i značaj reke u formiranju naselja, ilustrovano na primeru Sirmijuma, odnosno Sremske Mitrovice, i to od formiranja naselja, njegovog vrtoglavog uspona do ranga – Kolonija Flavija Sirmijum, daljeg razvoja, slabljenja njegove vojne i ekonomske moći do razvoja grada u najnovijem dobu.

U daljem radu Prvog susreta muzejsko-galerijskih radnika sa područja Zajednice, učesnici su obišli lapidarijum i stalnu postavku Muzeja

Srema, a zatim su posetili Galeriju »Lazar Vozarević« gde ih je upravnik Đorđe Panić upoznao sa radom te kulturne institucije.

Usled kratkoce vremena učesnici su posetili samo jedan arheološki lokalitet i tom prilikom se upoznali i videli arheološke ostatke zanatskog dela Sirmijuma sa otkrivenom sirmijskom ulicom i kanalizacijom.

Težište rada realizovano je kroz aktivnost sekcija koje su formirane po stručnim profilima prisutnih muzejskih radnika.

Rad sekcije arheologa realizovan je u Centru za arheološka istraživanja i dokumentaciju Sirmijuma. Predmet razgovora bila je obrada keramike i sitnog inventara, koja se prvi put počela raditi u CAID-u Muzeja Srema (tipološka i statistička obrada keramike). Posebna pažnja u radu sekcije posvećena je vođenju dokumentacije (različite vrste kartona B₁ – B₂ koji se koriste za statističku obradu i na kojima je grafički prikaz stanja u jednom arheološkom sloju), fototeci i planoteci (planovi istraživanja u Sirmijumu – originali i transparent kopije).

Najbrojnija sekcija na ovom susretu bila je istorijska sekcija, koja je svoj rad organizovala u biblioteci Muzeja Srema. Istoričari su se upoznali sa problematikom rada u muzejima koji su bili zastupljeni na susretu.

Predmet razgovora bile su stalne postavke muzeja, istraživačko-sabirački rad (upućivanje ponuđača muzealija na muzej koji pokriva odgovarajuću teritoriju), legati, izdavačka delatnost. Poseban akcenat u razgovoru stavljen je na zaštitu muzejskog materija, za koju je ocenjeno da nije adekvatna broju i značaju muzealija sa kojima muzeji raspoložu, kao i obaveznom međusobnom informisanju o radu muzeja i galerija sa područja Zajednice.

Rad sekcije etnologa karakterisao je razgovor i razmena mišljenja o otkupu, obradi, smeštaju i konzervaciji etnološkog materijala.

Planirani rad sekcije istoričara umetnosti, koji se trebao održati u Galeriji »Lazar Vozarević« nije realizovan jer se grupa istoričara umetnosti nije mogla formirati zbog slabog odziva stručnih radnika ovog profila sa područja Zajednice.

Celokupan rad Prvog susreta muzejsko-galerijskih radnika zabeležen je na video-traci, što će ostati kao trajan dokumenat aktivnosti radnika muzeja i galerija sa područja Zajednice.

Razmena mišljenja i inicijative koje su se pojavile pružice mogućnost za veću saradnju tih i srodnih institucija sa područja Zajednice koje se svojom aktivnošću bave prošlošću ovih, susednih, i po mnogo čemu bliskih područja uz reku Savu.

Primljeno: 26. 12. 1990.

SUMMARY

The first meeting of the museum and gallery workers of the Interrepublic Community Sava

Bora Čekerinac

The Interrepublic Cultural Community Sava is developing cultural cooperation in the Sava river valley. On the International Museum Day, the 18th May 1990, the first gathering of the museum and gallery workers took place in Sremska Mitrovica. It was hosted by the Museum of Srem and the Lazo Vozarević Gallery. The programme of the meeting consisted of lectures, visits to museums, a visit to the archeological site Sirmium and work in sections. There were 32 museum workers present, and plans were made for annual meetings to take place in a different town each year.

U KRUGU MEŠTROVIĆEVA DOMA
LIKOVNIH UMJETNOSTI 1930. – 1990.

Snježana Pavičić
Muzej revolucije naroda Hrvatske
Zagreb

Meštrovićev dom likovnih umjetnosti, umjetnosti ili politici, dakle, pitanje na tekstovnom dijelu plakata za ovu izložbu činilo mi se dovoljno intrigantnim za razmišljanje o tzv. općem situiranju, odnosno kontekstualiziranju (dakle,

kruženju) oko ove zgrade.

Čini mi se, naime, da to pitanje trpi zapravo toliko redundantni stupanj retoričnosti, da u tom smislu, vrlo dobro podnosi sve dalje igre i verbalne interpolacije. Tako bi se ono jednostavno moglo postaviti i na sljedeći način: »Meštrovićev dom likovnih umjetnosti, umjetnicima ili političarima, ili možda pticama, ili svima, ili xyz-u ili nikome?« Ovo posljednje »nikome«, zasigurno bi se najviše dopalo onim arhitektima koji smatraju da je zapravo svaka funkcija arhitekture (poslužiti ću se danas vrlo popularnim terminom) boljševički sindrom. Da je, naime, zgrada dovoljna sebi samoj i, naravno, da je dovoljna plutajućem snu njena autora. Sve drugo je drugorazredno, kič, licitacija i čisto glupiranje. Na toj razini negiranja elementarnih značenja možemo se distancirati od ovog objekta pa se, recimo, naivno upitati sljedeće: »Bolnica Josip Kajfež – doktorima i pacijentima ili mesarima?«, »HNK – glumcima i publici ili kuharima?«, »Filozofski fakultet – profesorima i studentima, ili lovcima?«. Itd.

Znači pitanje; »kome«, odnosno »zašto« i nije baš tako nebitno i nije baš tako bezazleno, i nije baš tako slučajno.

Želim reći da za mene, a nadam se da nisam jedina, ovo »kome Meštrovićev dom likovnih umjetnosti?« i nije pitanje, nego naprosto konstatacija jednoga stanja. Dakako, ne samo u Lyotardovom smislu postmodernističkog, ili bolje neomodernističkog stanja, nego i sindromatično balkanskog.

Međutim, činjenica da je uopće došlo do tog pitanja, i kad je već došlo, upućuje na neizostavnu potrebu brzog reagiranja kulturne javnosti i iskazivanja vrlo jasnih stavova o tome zašto i kome, dakle, treba, pripada, ili je čak neophodna ova zgrada, koju je njen posljednji arhitekt adaptator, Ivan Crnković, sudeći po sudbini koja zgradu neprestano prati baš lijepo nazvaó »Zgrada preuređenja i svečanih otvaranja!« Dakle, kulturna javnost mora moći artikulirati svoje stavove u vezi s bitno kulturnim programima i institucijama, jer preostala javnost nije dovoljno zainteresirana, nije dovoljno upućena, a nije ni kompetentna za tu problematiku. Osim možda na simboličko-ritualnoj i folkloristički zabavnoj razini. Naime, svjedoci smo da se u prostoru, vremenu i društvu u kojem živimo ponovo i opet događaju brojni tragikomični anakronizmi i uspostavljaju nove hibridne situacije (žilave, dugotrajne, iscrpljujuće, granično žive i granično mrtve). I što bi rekao jedan naš poznati umjetnik skulptor opet smo u »mlakoj vodi«.